

Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Szanowni Państwo!

Przychodzi nam po raz kolejny obchodzić Święto Narodowe Trzeciego Maja. I po raz kolejny przychodzi nam snuć refleksję nad tym, co takiego wydarzyło się w przeszłości, iż po już 231 latach wciąż daje nam powody dumy i radości; daje nadzieję, ale też poczucie troski i odpowiedzialności.

Przyjęty 3 maja 1791 roku, w Sali Senatorskiej Zamku Królewskiego w Warszawie, dokument był pierwszą przyjętą w Europie konstytucją. Był to wyraz poparcia ówczesnych elit dla utworzenia silnego państwa, które współtworzą wszyscy jego obywatele. Monarchia konstytucyjna, jako nowy ustrój, w istocie była rewolucyjnym pomysłem, który jednym odbierał przywileje, a innym je nadawał. Jak również przynosił nowe, sprawiedliwie rozłożone obowiązki. Ponadto, w myśl artykułu V Konstytucji, „wszelka władza społeczności ludzkiej początek swój bierze z woli narodu”. Ta dla nas współczesnych oczywista zasada w dawnej Rzeczypospolitej nie była akceptowaną przez wielu. Właściwie w każdej warstwie społecznej można było znaleźć zwolenników i przeciwników nowego ładu i silnego Państwa. Dlatego, mimo wielkiego wysiłku ówczesnych oświeconych, dla jednych była zbyt radykalna, dla innych nie do końca sprawiedliwa, chociażby ze względu na jej zachowawczy charakter w stosunku do pańszczyzny chłopów.

Konstytucja 3 maja miała również ogromne znaczenie w wymiarze międzynarodowym. Idea konstytucjonalizmu dopiero raczkowała, wzbudzając postrach wśród ówczesnych monarchów Europy, a dla

naszych sąsiadów była jasnym wyrazem naszej suwerenności politycznej i demonstracją niezależności.

Warto zawsze pamiętać, iż dzisiejsze święto jest również świętem narodowym, obchodzonym na Litwie. Konstytucja 3 maja, uchwalona przez Sejm Wielki, była konstytucją obojga narodów i próbą ratowania Rzeczypospolitej, która na mocy traktatu unii lubelskiej przetrwała wieki burzliwej historii. Dziś jest więc Konstytucja 3 maja wspólnym dziedzictwem Litwy i Polski, stanowiąc fundament tożsamości naszych Państw. Pięknie te związki podkreślono w zeszłym roku, kiedy to obchodziliśmy 230. rocznicę uchwalenia konstytucji, w stanowiskach Sejmu Litwy i Sejmu i Senatu Polski, określając konstytucję jako „powtórny akt zaręczenia obojga narodów”. Jest w tej refleksji wielka prawda jeśli spojrzymy na losy Litwy i Polski dziś, kiedy jako bratnie narody kroczymy we wspólnym marszu wolnych państw.

Proszę, niech mi będzie wolno wspomnieć w tym miejscu nieodżałowanego konsula honorowego Litwy Jerzego Bańkowskiego – wielkiego przyjaciela Litwy i Polski, który odszedł od nas tak niespodziewanie, tak przedwcześnie w ubiegłym miesiącu.

Szanowni Państwo!

Choć tak piękne i słoneczne, nasze święto przesłania dziś czarny dym wojny na Ukrainie. Rozpaczliwe codzienne prośby o pomoc prezydenta Zełenskiego, kierowane do przywódców państw i narodów budujących na fundamentach prawdy i poszanowania prawa do samostanowienia innych narodów, powinny ze zdwojoną siłą wybrzmieć dziś w Polsce. Jesteśmy to winni naszym przodkom, którzy uchwalali konstytucję wiedząc, iż jest to ostatni akt desperacji w obronie Rzeczypospolitej, a jednocześnie testament przekazywany kolejnym pokoleniom. Wiemy, że rozczytywały go, broniły i walczyły za niego niezliczone rzesze naszych rodaków - tu w Polsce i "za waszą i naszą wolność" na całym świecie. Jesteśmy to winni również tym, którzy dziś na naszych oczach bohatersko walczą i giną w obronie naszych wspólnych wartości, w

obronie naszej wolności, naszej suwerenności. Jesteśmy to winni bezbronnym ofiarom barbarzyństwa rosyjskich oprawców.

Musimy zatem nadal jako państwo i naród robić wszystko, aby pomóc obronić wolność Ukrainy, wspierać ją w jej walce. Dlatego dziękuję wszystkim mieszkańcom województwa kujawsko-pomorskiego za ich wielkie, otwarte serca i postawę patriotyczną. Zdajemy dziś ważny egzamin, jak kiedyś ci odważni twórcy konstytucji, którzy wyzbywszy się własnych uprzedzeń, przywilejów i słabości opowiedzieli się za przyszłością, opartą na prawdziwej wolności i szacunku dla godności człowieka.

Od mądrości nas wszystkich zależy czy wytrwamy. Czy nie popełnimy błędów. Dziś jesteśmy na ustach całego świata. Ten świat znów, jak już to po wielokroć bywało w przeszłości, na nas liczy. Cieszy solidarność i uznanie ze strony wielu państw, szczególnie ze strony Stanów Zjednoczonych. Jak nigdy wcześniej widzimy wyraźnie jak potrzebujemy dziś tego wsparcia - naszej obecności w NATO, ale i w Unii Europejskiej, która była i musi nadal być dla nas gwarantem rozwoju gospodarczego i społecznego. Tak jak kiedyś Europa dla nas otworzyła drzwi, tak my dziś musimy na nowo otworzyć te drzwi dla Europy, w duchu odpowiedzialności za naszą wolność i ostateczne zwycięstwo. Niepotrzebne są nam dziś spory z Unią Europejską. Nie możemy jak przed laty, po uchwaleniu Konstytucji 3 maja, pozostać z wielką ideą sami, kiedy ze wschodu i zachodu odebrano nam szansę na odbudowę naszego państwa.

Szanowni Państwo!

Niech ten dzień, będzie dla nas dniem radosnego świętowania, ale i dniem odnowy - odnowy wiary we wspólnotę Polaków, ich mądrość i wspólną pracę na rzecz państwa, które obejmuje swoją opieką wszystkich jej obywateli. Abyśmy w tej drodze nigdy nie ustali i - jak o to prosił św. Jan Paweł II, patron naszego województwa - „nigdy nie zwątpili i nie znużyli się, i nie zniechęcili,

Vivat 3 Maj!

Gaude Mater Polonia!

Boże błogosław Ojczyźnie!

Toruń, 4 maja 2022 r.